

Familieretshusets vurdering af tre cases vedr. flytning uden samtykke

November 2023

Introduktion

Næstved kommune har i juni måned taget initiativ til at fremsende en samling med kommunale eksempler på flytning uden samtykke til sekretariatet. Eksempelsamlingen beskriver gennem ni kommunale cases de udfordringer, som kommunerne oplever vedrørende manglende mulighed for flytning af borgere uden samtykke.

Sekretariatet har ikke haft mulighed for at gennemgå alle cases, men har i stedet bedt Familieretshuset om at se nærmere på tre cases for at belyse disse nærmere. Dette notat beskriver Familieretshusets vurderinger. Den samlede eksempelsamling fremgår som bilag [xx].

Case 2: Familieretshusets vurdering

Kommunens indstilling: Borger optages i et botilbudslignende tilbud, jf. almenboliglovens § 105, stk. 2, målrettet voksne borgere med varig nedsat fysisk eller psykisk funktions-evne, som har brug for støtte og personaledekning døgnet rundt.

Kommunens redegørelse: Borger med middelsvær mental retardering med væsentlig påvirkning af adfærd (som følge af Downs Syndrom), der nu også har fået demenssygdom. Medikamentel behandling af demenssygdommen nu aftagende. Borger har nu et meget stort behov for socialpædagogisk støtte – kræver tæt personaledekning hele døgnet, udviser blandt andet udadreagerende adfærd og er ikke længere trafiksikker. Forventes på sigt at få et egentligt plejebehov.

Støttebehovet kan ikke dækkes i nuværende botilbud.

Borger gennem adskillige år bosat i nuværende botilbud, som er målrettet voksne udviklingshæmmede, som er stort set selvhjulpne omkring hygiejne, og som for de flestes vedkommende selv kan transportere sig til og fra byen eller arbejde. Der ydes moderat støtte i botilbuddet – borgerne forventes at kunne være alene i længere tidsrum, herunder om natten. Der er alene

tilkaldenattevagt. Grundnormering: 18,63 borgerrettede timer pr. plads pr. uge.

Borger: Modsætter sig flytning.

Pårørende (forældre): Er indforstået med flytningen.

Ikke etableret værgemål, men alene søgt. (Far har anmodet om at blive beskikket til værge).

Bistandsadvokat: Tiltræder kommunens indstilling.

Familieretshusets afgørelse: Afslag på flytning

Hvad har været afgørende for udfaldet:

Det vil være muligt at yde borgeren den nødvendige støtte i nuværende botilbud ved en ændret og/eller øget personalemæssig indsats, herunder personale med de rette faglige kvalifikationer.

Ankestyrelsens afgørelse (2. marts 2022):

Stadfæster Familieretshusets afgørelse og henviser til den begrundelse, Familieretshuset har givet.

Bemærkning:

Familieretshuset har den 1. februar 2023 modtaget afgørelse fra Ankestyrelsen i en anden påklaget sag, hvor de faktiske omstændigheder var meget lig omstændighederne i aktuelle sag.

Ankestyrelsen ændrede Familieretshuset afgørelse, således at borger skulle flyttes til et andet botilbud.

Ankestyrelsen anførte følgende:

I forhold til Familieretshusets begrundelse bemærker vi, at vi er enige i, at betingelserne for flytning uden samtykke ikke vil være opfyldt, hvis borgerens behov kan imødekommes med en øget og/eller ændret personalemæssig indsats eller en mindre indgribende indsats fx øget pædagogisk støtte. Dette forudsætter dog, at denne indsats kan ske inden for rammerne af det konkrete tilbuds godkendelse, og at den er tilstrækkeligt til at imødekomme en borgers hjælpebehov. I den konkrete sag, er der tale om betydelige forandringer af din situation og dine behov, som medfører, at dit hjælpebehov overstiger, hvad dit aktuelle botilbud er godkendt til. Dit hjælpebehov kan således ikke løftes inden for rammen af det aktuelle tilbuds godkendelse, og dette tilbud er derfor ikke længere egnet til at dække dine samlede behov for støtte.

Familieretshuset tolker umiddelbart Ankestyrelsens afgørelse som en praksisændring, og lignende sager må derfor forventes at få et udfald svarende til udfaldet i denne sag.

Case 6: Familieretshusets vurdering

Kommunens indstilling: Borger optages i et botilbudslignende tilbud, jf. almenboliglovens § 105, stk. 2.

Kommunens redegørelse: Borger med Dravet Syndrom kan ikke få den nødvendige hjælp i nuværende bolig, som er et bofællesskab, der er at anse som egen bolig.

Hun falder uden for bofællesskabets målgruppe og har måske været fejlplaceret fra starten. Hendes støttebehov har et sådant omfang og en sådan karakter, at det kun vil kunne tilgodeses i et døgndækket, specialiseret botilbud. Behovet overstiger derfor væsentligt den hjælp, der kan ydes i bofællesskabet, som borger har boet i siden 2018, og personalet i bofællesskabet har ikke de rette faglige kompetencer. De fysiske rammer i bofællesskabet giver heller ikke mulighed for den nødvendige skærmning af borger.

Normering i bofællesskabet: 18,78 timer pr. uge (ca. svarende til personaledekning på 1:4) – ingen nattevagt ud over nat-kig fra fælles udekørende nattevagter. Borgerne forventes at kunne være alene i dagtimer, når de ikke deltager i beskæftigelsestilbud.

Borger er i betydelig mistrivsel, som kommer til udtryk ved, at hun vedvarende udviser udadreagerende adfærd mod primært personale, men også medboere og omgivelserne.

Kommunen har for at tilgodese borgers behov og afhjælpe mistrivsel øget støtten svarende til 2:1 i otte af døgnets timer og 1:1 den resterende del af døgnnet.

Pårørende og værge: Forældre - mor er værge.

Kan ikke bakke op om en flytning:

- Borger ikke i mistrivsel i den grad, som kommunen beskriver. Mistrivsel startet under de særlige forholdsregler, som blev iværksat under COVID-19

- Der har været alvorlige ledelsessvigt og stor personaleudskiftning, som er årsag til, at borger ikke har modtaget den støtte i nuværende bolig, som VISO-forløb har anbefalet
- Overlæge fra Filadelfia (Epilepsihospital) anbefaler mindre indgribende foranstaltninger, før en flytning gennemføres, da en sådan indebærer risiko for forværring i borgers situation/helbred (epileptiske anfald og psykogene ikke epileptiske anfald)
- Intern flytning i bofællesskabet bør forsøges

Under sagens behandling i FRH oplyser værgen, at der er kommet ny leverandør af hjælpen i bofællesskabet, og at det fungerer godt. Kommunen bestrider dette.

Bistandsadvokat:

Advokaten (som ikke er en af de Familieretshuset udpegede advokater) oplyser på Familieretshusets forespørgsel, at pågældende – ifølge brev fra kommunen – repræsenterer forældrene/værgen – ikke borger.

Det lægges derfor til grund, at borger ikke har haft advokatbistand.

Advokaten udtaler sig imod flytningen - er på linje med værgen/forældrene.

Kommunen har ikke meddelt værgen en afgørelse med klagevejledning til Ankestyrelsen om den fremtidige hjælp (botilbudslignende tilbud med hjælp efter servicelovens § 85 i stedet for støtte i egen bolig), borger er berettiget til. Der er alene sendt et agterbrev til værgen.

Familieretshusets afgørelse: Afslag på flytning på det foreliggende grundlag

Hvad har været afgørende for udfaldet:

- Ikke tilstrækkelig dokumentation for, at borgers behov ikke kan tilgodeses i den hidtidige bolig, Der mangler aktuelle oplysninger om den nuværende hjælp, som kommunen netop har igangsat, og som ifølge værgen har bevirket god trivsel hos borger.

- Kommunen har ikke meddelt værgeren en afgørelse om den fremtidige hjælp. Værgeren har derfor ikke haft mulighed for at få spørgsmålet prøvet ved Ankestyrelsen.
- Borger har ikke været beskikket en bistandsadvokat.

Familieretshusets afgørelse ikke påklaget til Ankestyrelsen.

Kommunen har ikke sendt ny indstilling i sagen.

Bemærkning:

Borgers varige støttebehov er formentlig så omfattende og kræver sådanne faglige kompetencer, at det ikke er muligt at tilgodese disse behov i egen bolig, herunder i det hidtidige bofællesskab, selv med de krav der med rimelighed kan stilles til kommunen om at etablere passende servicetilbud i egen bolig.

Case 7: Familieretshusets vurdering

Kommunens indstilling: Borger optages i en plejebolig i et plejecenter

Kommunens redegørelse: Udviklingshæmmet borger bosiddende i et botilbud målrettet udviklingshæmmede, som også kan have betydelig fysisk funktionsnedsættelse.

Borger er blevet tiltagende fysisk svækket og udviser symptomer på demens (ej diagnosticeret). Hun har derfor i langt højere grad et plejebehov fremfor behov for socialpædagogisk støtte, som hun ikke længere kan profitere af.

Borger har boet i nuværende botilbud i en årrække.

Ingen nære pårørende.

Værge og bistandsadvokat: Bakker op om kommunens indstilling.

Familieretshusets afgørelse: Afslag på flytning

Hvad har været afgørende for udfaldet:

Det vil være muligt at yde borgeren den nødvendige støtte i nuværende botilbud ved en ændret og/eller øget personalemæssig indsats, herunder personale med de rette faglige kvalifikationer.

Familieretshusets afgørelse ikke påklaget til Ankestyrelsen.

Bemærkning:

Såfremt det kunne godtgøres, at borger har en fremadskridende mental svækkelse (demens), og hun ikke modsætter sig flytningen, vil kommunen – med værgens tiltræden – selv kunne træffe afgørelse om flytningen efter de mere lempelige kriterier i servicelovens § 136 f.

Flytningen har ikke været drøftet med borger, som efter det oplyste generelt har modstand mod nye foranstaltninger. Derfor vil bestemmelsen i § 136 f næppe kunne bringes i anvendelse.